

دانستنی های آموزگار

درباره‌ی سوره‌ی انعام به دانستنی‌های درس قبل مراجعه کنید.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- هَدَى (هدا)	☐	هدایت کرد	☐	هدایت
۲- مُشْرِكِينَ	☐	دو مشرک	☐	مشرکان
۳- نَفْسٍ	☐	خود، کس	☐	افراد
۴- مَرْجِعٍ	☐	بازگشته	☐	بازگشت
۵- يَبْلُغُوا	☐	امتحان کند	☐	امتحان کنند

ب - ترجمه‌ی عبارات قرآنی زیر را به کمک آموخته‌های خود کامل کنید.

أَنَا : من	كُلٌّ : هر، همه	جَمِيعًا : همه
حَيَاةٌ : زندگی	مَوْتٌ : مرگ	

بقره، ۲۱۳	۱- فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
☐ را که ...
آل عمران، ۱۸۵	۲- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
☐ چشنده‌ی ... است
مائده، ۴۸	۳- إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
☐ است ...
ملک، ۲	۴- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
☐ و ... را تا ... را که عمل کدامتان بهتر است.
انعام، ۷۹	۵- إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا
☐ رو کردم به سوی ... که آفرید ... و ... را، با اخلاص
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ
☐ و نیستم

آموزش آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره ی شعراء

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره ی شعراء
- ۲- تقویت علاقه به خواندن زیبای این آیات از طریق گوش دادن به نوار
- ۳- تقویت توانایی و علاقه به خواندن قرآن از روی مصحف (قرآن کامل)
- ۴- آشنایی با معنای برخی از کلمات و عبارات ساده ی قرآنی
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره ی آشتی دادن برادران ایمانی
- ۶- آشنایی با داستان عاقبت فرعون و فرعونیان

روش آموزش

این درس در چهار جلسه به شرح زیر تدریس و ارزش یابی می شود.

جلسه ی اول

- ۱- پیش خوانی آیات درس: از دانش آموزان خواسته می شود که آیات درس را نزد خود آهسته بخوانند. آموزگار بر این فعالیت دانش آموزان نظارت می کند.

درس ۱۱

طبی اول

سوره ی شعراء، آیات ۵۲ تا ۶۸

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

۱- وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أُنزِلَ عَلَيْهِ الْكِتَابُ
ما موسیٰ را وحی کردیم؛ با نشان دادن آیات ۵۲ تا ۵۳ از مخرج خارج کنید.

۲- إِنَّا نَحْنُ اللَّهُ حَيُّ الْقَيُّومُ
ما را فرمودیم؛ ما را حیات خواهد کرد.

۳- فَاتَّخِذْ يَوْمَئِذٍ فِيكَ أُحْشِدًا
فرعون را در آن روز حسیب و سرزنشگر فرستاد.

۴- إِنَّ هَذِهِ لَشَرٌّ مِمَّا يَمْلِكُونَ
و اینها؛ بر اسرائیل گزافه اندک و ناچیز است.

۵- وَإِلَهُكُمْ لَنَا لَعَابِتُونَ
ما را حسیب و ما را خصم است؛ فرستاد.

۶- وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَائِذُونَ
و ما همه؛ اسرائیل بر کربان آری؛ حسیب.

۷- فَأَخْرَجْنَا لَهُمْ مِن جَنَّاتِ الْفُجُورِ
ما را فرمودیم؛ ما را فرمودیم؛ ما را از جنت و جسد؛ فرستادیم.

۸- وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ
و از آنجا؛ ما را حسیب و از آنجا؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۹- كَذَّبُوا وَآتَيْنَاهُم ثَمَرًا إِسْرَافِيًّا
ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۱۰- فَأَلْتَمَعْتُمْ يَوْمَئِذٍ
فرمودیم؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۱۱- فَلَمَّا تَرَأَتُمُ السَّمْعَانَ
و ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۱۲- قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُرْكُورُونَ
ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۱۳- قَالَ كَلَّا إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ خَبِيرٌ
ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۱۴- فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أُنزِلَ عَلَيْهِ الْكِتَابُ
ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ ما را حسیب؛ فرستادیم.

۵۰. مَا تَلْفُتْ لِكُلِّ نَفْسٍ مِّنْ نَّفْسٍ مِّنْ أَهْلِ الْقُرْآنِ
 آنکه در کتابت و نوشتن و در فهمیدن همه که هر کس از کتابت خود را می‌خواند

۵۱. وَ أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَ نَذِيرًا
 (عزیز خود را بر سر آتش از کتابت در راه فرعونان راه و نازل از راه برای آوردن)

۵۲. وَ الْجَنَّةَ مَوْسَىٰ وَ عِيسَىٰ وَ هَارُونَ
 موسی و عیسی و هارون را جنت دادیم.

۵۳. ثُمَّ أَفْرَفْنَا الْآخِرِينَ
 سپس آنرا را به حالت حق و کریمانه از فرعونان را نازل کردیم

۵۴. إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
 در این آیات حق و راستی برای آنکه ایمان به خدا برود و آید

۵۵. وَ مَا كَانَ أَكْفَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ
 برای چنین فرعونان ایمان نمی‌آوردند از راه و نازل از راه نازل کردیم

۵۶. وَإِنَّ زَيْدَ لَنَهْلِكُ الْعَزِيزَ الرَّحِيمَ
 و البته زید را نیز از میان خواهیم بردیم

القول آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.

۲- روخوانی آیات درس: هر یک از دانش‌آموزان یک سطر از عبارات درس را می‌خواند و دیگر دانش‌آموزان نیز از روی کتاب خود خط می‌برند و اشتباهات آن‌ها را با روش‌هایی که قبلاً گفته شد، بدون ایجاد اضطراب و نگرانی تصحیح کنید.

۳- قرائت همراه با نوار: قرائت آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره‌ی شعراء را از نوار پخش کنید. دانش‌آموزان بار اول گوش می‌دهند و بار دوم همراه با نوار می‌خوانند و از روی کتاب خود خط می‌برند.

۴- فردخوانی آیات درس: با در نظر گرفتن زمان کلاس، چند دانش‌آموز را داوطلب که از دیگران آماده‌ترند، هر کدام یک یا دو سطر از آیات را حتی‌الامکان شبیه به نوار می‌خوانند. دیگران نیز از روی کتاب خود خط می‌برند.

۵- بیان داستان «عاقبت فرعون و فرعونیان»: آموزگار این داستان را با هنر قصه‌گویی برای

عاقبت فرعون و فرعونیان

شکران از همه طرف فرعون را اطاعت کرده و منتظر فرمانش هستند. یک از راه می‌رسد، موسی و بنی اسرائیل از آب گذشته‌اند. هاتان زبیر فرعون، با عصابت می‌رسد؛ چگونه مگر از دریای خروشان هم می‌شود گذشته؟

یک باسج می‌دهد؛ من در حال ناله بودم. فریب بنی اسرائیل کلاً خود را در محاصره و گرفتار می‌دیدم و می‌دانستم دیگر راهی برای گریز ندارم. اما موسی و بنی اسرائیل، دست‌های را بالا برد، چیزی گفت و بعد با عصابت به آب زد. آب شکافته شد و در دو طرف آرام ایستاد. هنوز هم جلال است. راهی خنک در میان کوه‌های برافروخته از آب. آنان گذشته و رفتند. به نظرم کار عسای موسی بود!

فرعون فریاد می‌زند: چرا ایستادند! باید طغیان کنند. هاتان می‌گوید: آری که برای موسی رام شده‌اند. بر شکر از فرمان فرعون سرپیچی نخواهد کرد! هنگام غم و منزلت خداوندگار ما را می‌شناسند. حتی آب دریا!

فرعون فرمان حمله می‌دهد و حرکت می‌کند. سپاهیان بی‌تعداد، به مسیر حرکتی که در میان دریا به وجود آمده‌اند، وارد می‌شوند. در آن سوی آخرین قرات بنی اسرائیل از ساحل می‌گذرند. فرعون و سپاهیان به ناخودآرامی بنی اسرائیل می‌روند. بسط دریا از شکران آموه فرعون بونسیده شده است. ناگاه عسای فرعون، آب، بنی اسرائیل را در پیش می‌آورد. عسای همیشه فرعونین کوهی از آب از پیش فرعونان را برده می‌زند. موسی بند و سپهنگین جلال که کوهی غور ریخته باشد و سپاه فرعون فرود می‌آید. ارس و وحشت بر سر وجود فرعون را فرا می‌گیرد.

با می خواهد به خود بیاید درون امواج تلاطم آب، طوفان در می شود. با خود می ایستد.
 ناگویی خدای موسی حق است با بد به او ایمن بازاید. برای یک لحظه آن همه رنج و سختی
 را که به قوم بنی اسرائیل تحمیل کرده بود از خاطرش می گذرد. با خود می گوید: چرا با آن همه
 معجزات انکار موسی، به خدای بیگانه ایمان نیاردم. موحی از پس موحی دیگر بر سر من
 فرود می آید. استخوان هایش من شکند، دیگر نمی تواند نفس بکشد. ندایی می شنود که
 می گوید: تو تا کتون بخوانستی که ایمان بآوری و خود را اصلاح کنی. الان دیگر در خدا
 ایستد. امروز مرگت فرا رسیده است. ولی بدست وای برای عورت آدمگان باقی می گذارم
 فرعون در حالی که چشم و زندگی بر از غرور خود می بندد، و بر خود همان را می بیند
 که دیگر فرصتی برای جانشینی و تحریک از علیه موسی ندارد. می ایستد: «منه یهودا چه
 یافرحام! اگر بر بنی اسرائیل سختی نمی گرفتید، حالا اسیر فرمان خدای موسی می شدیم»
 روز دیگر من بی جان فرعون بر ساحل دریا افتاده بود و بنی اسرائیل شگفت زده از
 مرگ فرعون، برای موسی که به خدای خود تکیه کرده است و به اهل اورشتم می نگرد
 خبر دادند فرعون و فرعون را می آورد.

دانش آموزان بیان می کند و سپس چند نفر از دانش آموزان،
 متن قصه را از روی کتاب می خوانند.

تذکر: می توان برای ایجاد انگیزه ی بهتر، داستان
 درس را ابتدا تعریف کرد و پس از آن، مراحل تدریس آیات
 درس را انجام داد.

جلسه ی دوم (کار در کلاس)

تمرین اول (پخش نوار قرائت): نوار آیات ۵۲ تا
 ۶۸ سوره ی شعراء را پخش می کنید و دانش آموزان با
 نشان دادن خط از روی کتاب خود، همراه نوار جمع خوانی
 می کنند.

تمرین دوم: دانش آموزان در گروه های دو یا سه
 نفری پس از تلاش فردی و مشورت با اعضای گروه خود،
 معنای کلمات این تمرین را با استفاده از آموخته های قبلی یا
 ترجمه ی آیات درس یافته و در کتاب خود می نویسند. آن گاه
 از گروه ها بخواهید هر گروه یک کلمه و معنای آن را برای
 کلاس بخواند. در صورتی که صحیح بود، با تأیید شما،

کار در کلاس

جلسه ی دوم

تمرین اول - آیات درس را از نوار گوش کنید و نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

تمرین دوم - با استفاده از ترجمه ی آیات درس، کلمات را معنا کنید.

۱. شبنامی	۲. جنسیت
۳. تقسیم	۴. قصاصت
۵. خندان	۶. جمع غنیه
۷. اکثر	۸. اکثر

تمرین سوم - ترکیب های قرآنی را با استفاده از ترجمه ی آیات درس معنا کنید.

۱. آخر تقسیم	۲. نون تقسیم
۳. اکثر الشای	۴. اهل القبلیه

تمرین چهارم - معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱. وَاللَّهُ زَوَّجَهُ بِالْعِمَامِ	۲. ... است
۳. إِنَّ اللَّهَ جَدِيدٌ خَلْقٍ عَظِيمٌ	۴. ... است
۵. إِنَّ اللَّهَ قَدِيرٌ فَطَّيَّرَ عَسَى النَّاسِ	۶. ... است
۷. وَ لَتَكُنَّ الْأَنْزَارُ لِلنَّاسِ لَا تُشْكِرُونَ	۸. ... است

دانش‌آموزان پاسخ خود را کنترل می‌کنند؛ و در صورتی که پاسخ این گروه غلط بود، از گروه دیگر، پاسخ همان کلمه را بپرسید. این کار را ادامه دهید تا پاسخ صحیح روشن شود.

تمرین سوم و چهارم: این دو تمرین نیز مانند تمرین قبل توسط دانش‌آموزان به صورت گروهی انجام می‌شود و دانش‌آموزان با خواندن ترکیب‌ها و عبارت‌های قرآنی همراه با ترجمه‌ی آن‌ها، پاسخ صحیح را روشن می‌کنند. توجه کنید نخست، دانش‌آموزان عبارات قرآنی را صحیح بخوانند و دوم به هیچ وجه ترجمه‌ی کلمات و عبارات را به دانش‌آموزان املا نکنید؛ بلکه به روش‌های مذکور آن‌ها را هدایت کنید که خودشان به پاسخ‌های صحیح دست یابند.

ترجمه‌ی کلمات، ترکیب‌ها و عبارات قرآنی تمرین‌های دوم تا چهارم به شرح زیر است:

۱- عِبَادِي : بندگان من	۲- جَمِيع : همه
۳- عَظِيم : بزرگ	۴- عَصَاكَ : عصای تو
۵- مَدَائِن : جمع مدینه، شهرها	۶- أَكْثَر : بیش‌تر

۱- أَجْرٌ عَظِيمٌ : پاداش بزرگ	۲- يَوْمٍ عَظِيمٍ : روز بزرگ
۳- أَكْثَرَ النَّاسِ : بیش‌تر مردم	۴- أَهْلُ الْمَدِينَةِ : اهل شهر

۱- وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ بقره، ۲۰۷

و خدا دلسوز به بندگان است.

۲- إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ انفال، ۱۸

حتماً خدا نزدش پاداش بزرگ است.

۳- إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ یونس، ۶۰

حتماً خدا بسیار نعمت می‌دهد به مردم

۴- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ بقره، ۲۴۳

ولی بیش‌تر مردم شکر نمی‌کنند.

آموزش پیام قرآنی

یک یا دو نفر از دانش‌آموزان، پیام قرآنی درس و ترجمه‌ی آن را برای دانش‌آموزان در کلاس بلند می‌خوانند. آن‌گاه از دانش‌آموزان بخواهید به صورت گروهی درباره‌ی پیام قرآنی گفت‌وگو کنند و پس از فرصت لازم از چند گروه بخواهید که نتایج گفت‌وگوی خود را برای کلاس بیان کنند.

با توجه به وقت باقی مانده، مناسب است که دانش‌آموزان خاطراتی درباره‌ی آشتی دادن دوستان خود برای کلاس بیان کنند. اگر در کلاس دو یا چند نفر با یک‌دیگر قهر هستند در همان جلسه با وساطت هم کلاسی‌هایشان آن‌ها را آشتی دهید.

در صورتی که مقدور باشد پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را روی مقوایی بنویسید و در جای مناسب در مقابل دید دانش‌آموزان، در کلاس نصب کنید.

جلسه‌ی سوم (خواندن از روی قرآن کامل)

همان‌گونه که گفته شده است مصحف‌های شریف را از دفتر مدرسه به کلاس بیاورید. ابتدا آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره‌ی شعراء را از روی مصحف پیدا کنید، این آیات در بیش‌تر قرآن‌ها در صفحات ۳۶۹ و ۳۷۰ آمده است. دانش‌آموزان نیز این صفحات را می‌آورند؛ آن‌گاه قرائت آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره‌ی شعراء را از نوار پخش کنید، دانش‌آموزان از روی مصحف، آیات مذکور را خط ببرند و همراه با نوار تکرار کنند.

پس از قرائت آیات ۵۲ تا ۶۸ سوره‌ی شعراء به‌طور تصادفی یک صفحه از مصحف را باز کنید و از دانش‌آموزان بخواهید که همان صفحه را بیاورند. با توجه به توانایی دانش‌آموزان از آن‌ها بخواهید که هر کدام دو یا چند سطر از این صفحه را با همکاری یک‌دیگر در ظرف چند دقیقه تمرین کنند. آن‌گاه چند نفر از دانش‌آموزان داوطلب، هر کدام یک سطر از آن صفحه را قرائت کنند. اگر فرصت داشتید می‌توانید یک صفحه‌ی دیگر به‌طور تصادفی انتخاب کرده تا دانش‌آموزان مانند صفحه قبل تمرین و روخوانی کنند.

بهبتر است برای تقویت اعتماد به نفس دانش‌آموزان آن‌ها را به قرائت روزانه در خانه تشویق کنید. در پایان یادآور شوید که دانش‌آموزان تمرین «انس با قرآن در خانه» را انجام دهند.

جلسه‌ی چهارم (انس با قرآن در خانه)

همان‌گونه که گفته شد در این جلسه ضمن پرسش از دانش‌آموزان ارزش‌یابی مستمر انجام می‌گیرد. از دانش‌آموزان در مورد انجام این تمرین‌ها در خانه پرسش کرده و تکلیف آن‌ها را بررسی کنید.

تمرینات این صفحه را از چند نفر بپرسید و نمره‌ی مستمر آن‌ها را ثبت کنید. مناسب است که قبل از شروع کلاس، عبارات قرآنی تمرین دوم روی تخته نوشته شود و از هر دانش‌آموز یک عبارت را بخواند و فلش اتصال آن را وصل کند.

فلسف با قرآن در خانه

پنجم چهارم

تجربین اول - این دانش درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخواند. سعی کنه با صدای بلند تسمه نوار فرات کند.

تجربین دوم - این عبارت قرآنی را بخوانه و تعالان را با قلم مشخص کنه.

۱. قَالِقِي السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ
۲. قَالُوا يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ
۳. رَبِّ مَوْسَى وَ هَارُونَ
۴. اَعْبَلْ مَا نَسَلْمُ نَه. فَمَنْ لَنْ اَمَان نَعَلْمُ
۵. اِنَّهٗ لَخَبِيْرٌ لِّمَنْ اَلَدَى عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَمَنْ لَوْ عَلَّمُوْنَ

تجربین سوم - آیت ۴۶-۴۹ سوره‌ی نهار را از روی نور صفحه‌ی بعد بخوانه. سعی کنه تسمه نوار فرات کند.

ترجمه عبارات تمرین دوم به شرح زیر می باشد :

۱- قَالِقِي السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ

پس جادوگران به سجده افتادند.

۲- قَالُوا يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ

گفتند : به پروردگار عالمیان ایمان آوردیم.

۳- رَبِّ مَوْسَى وَ هَارُونَ

پروردگار موسی و هارون

۴- قَالَ يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ لَقَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا

گفت : به او ایمان آوردید، قبل از این که به

شما اجازه دهم؟!؛

۵- اِنَّهٗ لَخَبِيْرٌ لِّمَنْ اَلَدَى عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ

شعرا، ۴۹-۴۶

فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

قطعاً او (موسی) بزرگ شماسست، کسی که به

شما جادوگری آموخت، پس بزودی می دانید.

تمرین سوم: از هر یک از دانش آموزان بخواهید یک سطر از صفحات قرآن پایان درس را حتی الامکان شبیه

به نوار بخوانند و هر کجا که علامت وقف (ط، ج، ز) آمده است، وقف کنند.

همه‌ی دانش آموزان به ویژه افراد موفق تر را تشویق کنید و به آن‌ها امتیاز مثبت دهید، ولی افراد ضعیف نمره‌ی

منفی نمی گیرند.

The image shows two pages of the Quran with decorative borders. The text is in Persian and includes the following verses:

قَالَ يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ لَقَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا

قَالَ يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ لَقَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا

قَالَ يَا نَسِئَا بَرِيَتِ الْعَالَمِينَ لَقَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا وَ قَدْ عَلَّمْتُمْ لَهَا قَبْلَ أَنْ نَأْتِيَهَا بِآيَاتِنَا

دانستنی های آموزگار

درباره ی سوره ی شعراء

این سوره، بیست و ششمین سوره ی قرآن کریم است و ۲۲۷ آیه دارد. نام آن در آیه ۲۲۴ آمده است. در این سوره، فرازهایی از سرگذشت چند پیامبر بزرگ و تلاش بسیار ایشان برای هدایت قومشان و لجاجت و خیره سری آنان در برابر این پیامبران آمده است (دعوت حضرت موسی و هارون و انکار فرعون، معجزه ی عصا و ید بیضا، ایمان ساحران، خروج بنی اسرائیل از مصر و هلاکت قوم فرعون، حضرت ابراهیم، حضرت نوح و ساختن کشتی، حضرت هود، حضرت صالح، حضرت لوط، حضرت شعیب). همه ی این پیامبران قوم خود را به تقوای الهی و اطاعت از خود دعوت کرده اند.

برگرفته از فرهنگ اصطلاحات قرآنی

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی آیات درس، معنای صحیح این کلمات را انتخاب کنید.

۱- أَوْحَيْنَا	☐ فرستادیم	☐ وحی کردیم
۲- أَغْرَقْنَا	☐ غرق کردیم	☐ غرق شدیم
۳- أَخْرَجْنَا	☐ خارج کردیم	☐ خارج شدیم
۴- أَنْجَيْنَا	☐ نجات یافتیم	☐ نجات دادیم
۵- جَنَّاتٍ	☐ رودها	☐ باغها
۶- عُيُونٍ	☐ کوهها	☐ چشمه ها
۷- أَصْحَابٍ	☐ یاران، اهل	☐ دوستان، فرزندان

ب - ترجمه ی عبارات قرآنی زیر را به کمک آموخته های خود کامل کنید.

مُتَّقِينَ: افراد با تقوا عَمِلُوا: انجام دادند صَالِحَات: کارهای خوب
أَنْزَلَ: فرو فرستاد، نازل کرد ثَمَرَات: میوه ها كُ: تو
نَبِيِّينَ: پیامبران

- ۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ
 و ... هستند.
- ۲- فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
 را و ... فرعونیان را

حجر، ۴۵

بقره، ۵۰

۳- وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
□ و ... و ... و ... و ... و ... هستند.

۴- أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا
□ را پس ... به وسیلهی آن ... با رنگ‌های گوناگون.

۵- إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ۙ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالتَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ
□ همان‌طور که ... و ... و ... پس از او

نِسَاء، ۱۶۳ وَالَّذِينَ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ
□ و ... و ... و ... و ... و نوادگان او

آموزش آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹ سوره ی آل عمران

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹ سوره ی آل عمران
- ۲- تقویت علاقه به خواندن زیبای این آیات از طریق گوش دادن به نوار
- ۳- تقویت توانایی و علاقه به خواندن قرآن از روی مصحف کامل
- ۴- آشنایی با معنای برخی از کلمات و عبارات ساده ی قرآنی
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره ی فرو بردن خشم
- ۶- آشنایی با داستان کظم غیظ توسط حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

روش آموزش

این درس در چهار جلسه به شرح زیر، تدریس و ارزش یابی می شود.

جلسه ی اول

۱- پیش خوانی آیات درس: دانش آموزان طی چند دقیقه آیات درس را نزد خود آهسته مطالعه می کنند و

درس ۱۲

جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

سوره ی آل عمران، آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹

۶- وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُتَحَنِّينَ
و خدا دوستداران را دوست دارد.

۷- وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاجِرَةً
الشیعیان یا غیره گناهی صحت که اگر کار بدی انجام دهند.

۸- أَوْ ظَلَمُوا الظالمین
یا با انجام گناه به خودشان ستم کنند.

۹- فَذُكِّرُوا بِاللَّهِ فَأَسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ
خدا را یاد یاد می آورند و از او می خواهند که بخشایش را بکنند.

۱۰- وَمَنْ يُغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ
و چه کسی غیر از خدا گناهان را می بخشد.

۱۱- وَ لَمْ يُعْصِرُوا عَلَيَّ مَا فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ
و اسلحه های را بخور و غیر آن زمین تری نگذاشتند و بی اطلاع از امر من نبودند.

۱۲- أَوَلَمْ تَرَ أَنَّكَ جَزَاءُ هُمْ مَغْفِرَةً مِنْ رَبِّهِمْ
بناشدن آن ظالمین از سوی پروردگارشان است.

۱۳- وَ جَعَلْنَا نُجْرَى مِنَ تَحْتِهَا النَّهَارَ خَالِدِينَ فِيهَا
و بهشتی را که از میان آن باران باران می آید و در آن خندان هستند.

۱- اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ السُّطْحَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲- وَ سَارِعُوا إِلَى تَغْفِيرِي مِنْ رَبِّكُمْ
سریعاً و از رحمت من بخواهید که از من بخواهید که بخشایش را بکنم.

۳- وَ جَعَلْنَا عِزَّتَهَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
و رحمت من را بهشتی که بخشد آن را در آسمانها و زمین است.

۴- أَعَدَّتْ لِلْمُتَحَنِّينَ
و برای اسلحه های را بخور آماده شده است.

۵- الَّذِينَ يُغْفِرُونَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
از کسانی که هر دو زمین و آسمان را بخورد از میان خود به بخشایش می بخشند.

۶- وَ الْكَافِرِينَ الْأَغْيَظَ وَالْعَاقِبِينَ عَنِ النَّاسِ
و در هنگام صحنه است، خشم خود را با خود می برد، و از آسمان فرود می آید.

آموزگار بر این فعالیت نظارت می کند.

۲- روخوانی آیات درس: هر دانش آموز یک سطر از عبارات درس را می خواند و دیگر دانش آموزان از روی کتاب خود خط می برند، آموزگار ضمن نظارت بر خط بران دانش آموزان، اشکالات دانش آموزان را بدون ایجاد اضطراب و به روشی که در بخش کلیات کتاب بیان شده است برطرف می کند.

۳- قرائت همراه با نوار: قرائت آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹ سوره آل عمران را از نوار پخش کنید، دانش آموزان بار اول گوش می کنند و بار دوم همراه نوار جمع خوانی می کنند و نیز از روی کتاب خود خط می برند.

۴- فردخوانی آیات درس: ابتدا از دانش آموزان داوطلبی که آمادگی پیش تری دارند می خواهیم که هر کدام یک یا دو سطر از آیات درس را حتی الامکان شبیه نوار بخوانند، دیگر دانش آموزان نیز از روی کتاب خود خط می برند.

جلسه ی دوم (کار در کلاس)

تمرین اول (پخش نوار قرائت): نوار آموزشی آیات درس را پخش کنید تا دانش آموزان با نشان دادن خط از روی کتاب خود، همراه با نوار جمع خوانی کنند.

تمرین دوم: دانش آموزان در گروه های دو یا سه نفری پس از تلاش فردی و مشورت با اعضای گروه خود، معنای کلمات این تمرین را با استفاده از آموخته های قبلی یا ترجمه ی آیات درس یافته و در کتاب خود می نویسند. آن گاه از گروه ها بخواهید هر گروه یک کلمه و معنای آن را برای کلاس بخواند، در صورتی که صحیح بود با تأیید شما، دانش آموزان پاسخ خود را بررسی می کنند، در صورتی که پاسخ این گروه، غلط بود، از گروه دیگر، پاسخ همان کلمه را بپرسید، این کار را ادامه دهید تا پاسخ صحیح روشن شود.

تمرین سوم: این تمرین نیز مانند تمرین قبل، توسط دانش آموزان به صورت گروهی انجام می شود و دانش آموزان با خواندن ترکیب ها و عبارات های قرآنی همراه با ترجمه ی آن ها، پاسخ صحیح را روشن می کنند. توجه کنید اول دانش آموزان عبارات قرآنی را صحیح بخوانند؛ دوم به هیچ وجه ترجمه ی کلمات و عبارات را به دانش آموزان املا نکنید، بلکه به روش های بیان شده در بخش کلیات کتاب، آن ها را هدایت کنید که خودشان به پاسخ های صحیح دست یابند.

ترجمه ی کلمات، ترکیب ها و عبارات قرآنی تمرین های دوم و سوم به شرح زیر است:

- ۱- مَوْعِظَةٌ : پند و نصیحت
- ۲- خَالِدِينَ : جاودان
- ۳- جَنَّاتٍ : بهشت ها
- ۴- أَنهَارٍ : جویبارها
- ۵- ناس : مردم

- ۱- قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
البته برای شما آمد پند و نصیحت از سوی پروردگارتان. یونس، ۷
- ۲- يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا
قرار دهد برای شما جویبارها را. نوح، ۱۲
- ۳- جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
بهشت هایی که روان است از میان آن ها جویبارها بقره، ۲۵
- ۴- سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ
سلام بر شما بهشت گوارایتان باد پس داخل شوید زمر، ۷۳

در آن جاودان.

۵- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ

این آیات، پیام روشن برای مردم است.

۶- وَهَدَىٰ وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ آل عمران، ۱۳۸
و هدایت و پند و نصیحت برای افراد با تقوا

است.

آموزش پیام قرآنی

از دو نفر از دانش آموزان بخواهید، عبارت پیام قرآنی

و ترجمه ی آن را برای کلاس بلند بخوانند، سپس به صورت گروهی پیرامون مصادیق آن با یکدیگر گفت و گو کرده و نیز داستان مربوط به پیام را مطالعه کنند. آن گاه از چند گروه بخواهید نتایج گفت و گوی خود را برای هم کلاسی های خود توضیح دهند.

وَالْكَافِرِينَ الْعَظِيمِينَ وَالْعَاقِبِينَ مِنَ النَّاسِ

افراد با تقوا، خشن خود را فرو می برند، و از استبداد مردم می گریزند.

حدیث از عمران، ۱۳۸

نسخه ای از اهل ایمان به جنة آمده بود. روزی مردی توجه او را به خود جلب کرد: پرسید این مرد کیست؟ گفت: او حسن بن علی بن ابی طالب است. آن مرد که در شهر خود تحت تأثیر تبلیغات سوء نسبت به حضرت علی (ع) و جانشین بود، فرصت را غنیمت شمرد و هر چه می توانست باسرا آثار حضرت امام حسن (ع) کرد. حضرت امام حسن (ع) بدون آن که اظهار ناراحتی کند، پس از لحظاتی سکوت و آرامش با مهربانی به او فرمودند: تو در شهر ما فریب، اگر نیازی داری می توانی به تو کمک کنم و در حلایم با تو باشم. آن مرد که هرگز گمان نمی کرد با چنین انسان بزرگواری و با دانشی رو به رو شود، با یک بازو به خود آمد و گفت: ای کاش زمین شکافته می شد، مرا در خود فرو می برد تا از روی نادانی چنین رفتار با منستی از من سر بی زده. آن گاه پس از لحظاتی سکوت و سیرمدنگی حسن امام داد: تا امروز در همه ی روی زمین کسی را همچون حسن و علی، دشمن تو نمی دانستند. ولی اینکه در نزد من کسی از او و پدرش محبوب تر نیست!

آیا داستان یا خاطره ای از خودتان یا از دیگران درباره ی برهمن از نصیحت و بخشش دیگران به یاد دارید؟ برای دوستانان در کلاس تعریف کنید.

۱۱۹

از دانش‌آموزان بخواهید در صورتی که خاطره‌ای مبنی بر این که از رفتار نامناسب دوستشان عصبانی شده‌اند، برای هم کلاسی‌های خود تعریف کنند. در پایان این جلسه، از دانش‌آموزان بخواهید که تمرین‌های «انس با قرآن در خانه»، به ویژه تمرین چهارم (خواندن از روی صفحه‌ی قرآنی پایان درس) را در خانه انجام دهند.

جلسه‌ی سوم (انس با قرآن در خانه)

ابتدا انجام تمرین‌های «انس با قرآن در خانه» توسط دانش‌آموزان را بررسی کنید. کسانی را که این تمرین‌ها را به خوبی انجام داده‌اند تشویق کنید و افرادی را که انجام نداده‌اند، به شیوه‌ی مناسب به انجام تمرین‌ها در خانه تشویق نمایید. آن‌گاه تمرین‌ها را از دانش‌آموزان بپرسید. همان‌گونه که قبلاً گفته شد مناسب است قبل از شروع کلاس، تمرین‌های دوم و سوم را روی تخته بنویسید تا دانش‌آموزان پس از خواندن عبارات قرآنی، حروف ناخوانا را مشخص کرده و هم‌چنین فلش اتصالات را رسم کنند. دیگر دانش‌آموزان نیز می‌توانند تکلیف خود را در صورت نیاز تصحیح کنند.

انس با قرآن در خانه

جلسه‌ی سوم

تمرین اول - آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با حساسی بلند تکرار فرمایید.

تمرین دوم - این آیه را بخوانید، و حروف ناخوانای آن را مشخص کنید.

وَمَا تُزَيُّوهُ لِيُسِّرْ
إِنَّ الشَّقِيحَ لَفَتَّارٌ يَلْمِزُوهُ
إِلَّا مَا رَجَعْنَا إِلَيْهِ

تمرین سوم - این عبارات قرآنی را بخوانید. سپس اتصالات را با فلش مشخص کنید.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتَلَكَّمُوا الْخَلْقَ
وَلَمْ نَخْلُقْ لَهُمْ أَلْسِنَةً أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ
أَفْئِدَةً وَنُفُوسًا فَلْيُحْسِنُوا الصَّوَابَ

تمرین چهارم - آیات ۱۴۰ تا ۱۴۳ سوره‌ی آل عمران را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید تکرار فرمایید.

۹۹

ترجمه‌ی عبارات تمرین دوم و سوم به شرح زیر می‌باشد:

۱- وَ مَا أَبْرِيْ نَفْسِيْ

و نفس خودم را از انجام کار زشت دور نمی‌دانم!

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ

قطعاً نفس من، بسیار امرکننده به انجام کار بد است،

إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

مگر این که خدای من رحم کند!

یوسف، ۵۳

۲- أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ

آیا می‌پندارید که داخل بهشت می‌شوید (بدون امتحان شدن)

و لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ

در حالی که خداوند مجاهدین شما را مشخص کند

و يَعْلَمِ الصَّابِرِينَ

و این که مشخص کند صابران را

آل عمران، ۱۴۲

تمرین چهارم: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر از صفحات قرآن پایان درس را حتی الامکان شبیه

به نوار بخوانند و هر کجا که علامت وقف (ط، ج، ز) آمده است وقف کنند.

همه‌ی دانش‌آموزان به ویژه افراد موفق را تشویق کنید و به آن‌ها امتیاز مثبت دهید، ولی افراد ضعیف نمره‌ی

منفی نمی‌گیرند.

دانستنی های آموزگار

درباره ی سوره ی آل عمران

این سوره، سومین سوره ی قرآن کریم است و ۲۰۰ آیه دارد. نام آن در آیه ی ۳۳ آمده است. بعضی از مطالب این سوره عبارت اند از: شرح جریان ولادت حضرت مریم، حضرت یحیی و حضرت عیسی، توصیف جنگ اُحُد و اشاره به گوشه ای از جنگ بدر، بیان امدادهای غیبی و نصرت های الهی برای مسلمانان در این جنگ ها، بیان فضیلت شهدا، دعوت انسان ها به پایداری در راه حق، یکی بودن دین الهی، حرمت دوستی با کافران و دشمنان خدا، بیان برخی ویژگی های منفی اهل کتاب و برخی دعا های گران قدر که در اواخر سوره آمده است.

برگرفته از دانشنامه ی قرآن و قرآن پژوهی

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- یُحِبُّ	☐	دوست دارد	☐	دوست داشت
۲- ظَلَمُوا	☐	ستم کردید	☐	ستم کردند
۳- ذُنُوبٌ	☐	گناهان	☐	ثواب ها
۴- يَغْفِرُ	☐	می آمرزد	☐	آمرزد
۵- سَيَرُوا	☐	بینید	☐	بگردید
۶- أَنْظُرُوا	☐	بینید	☐	بگردید
۷- مُكذِّبِينَ	☐	تکذیب کردند	☐	تکذیب کنندگان

ب - ترجمه ی عبارات قرآنی زیر را به کمک آموخته های خود کامل کنید.

وَيْلٌ : وای الیم : دردناک خَلَقَ : آفرینش

- ۱- وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ
 ... در آن روز بر ...
- ۲- إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا
 ... همه ی ... را
- ۳- وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
 و نیکی کنید ... را
- ۴- قَوْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمِ الْيَمِّ
 پس ... بر ...
- ۵- قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ
 ... چگونه (خدا) آغاز کرد ... را.

مُرْسَلَات، ۱۵

زُمَر، ۵۳

بقره، ۱۹۵

زخرف، ۶۵

عنکبوت، ۲۰

آموزش آیات ۲۳ تا ۲۸ سوره‌ی اسراء

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات ۲۳ تا ۲۸ سوره‌ی اسراء
- ۲- تقویت علاقه به خواندن زیبای این آیات از طریق گوش دادن به نوار
- ۳- تقویت توانایی و علاقه به خواندن قرآن از روی مصحف کامل
- ۴- آشنایی با معنای برخی از کلمات و عبارات ساده‌ی قرآنی
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره‌ی دعا برای پدر و مادر

روش آموزش

این درس در چهار جلسه به شرح زیر، تدریس و ارزش‌یابی می‌شود.

جلسه‌ی اول

۱- **پیش‌خوانی آیات درس:** دانش‌آموزان به صورت انفرادی آیات درس را پیش‌خوانی می‌کنند، آموزگار بر این فعالیت نظارت می‌کند.

درس ۱۳

جلسه‌ی اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانند.

سوره‌ی اسراء، آیات ۲۸ تا ۲۳

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم

۸- رُبُّكُمْ أَقْلَمُ بِمَا مَنِ تَقْسِمُكُمْ
پدر و مادران بهتر می‌دانند که در این دعا تسبیح می‌کنند.

۹- إِنْ لَكُنْتُمْ إِهْتَابُوا صَالِحِينَ
اگر شما ایمان‌های صالحانه و درستکاری کنید.

۱۰- قَالِهِ. كَان لِقَاءِ رَبِّكَ غَفُورًا
خدا تمنا می‌کند که به تو پناه می‌برد و از تو غمناک او بی‌دردی می‌کند. (سوره اسراء)

۱۱- وَ مَا مِنْ ذَا الْقُرْبَيْنِ حَقِّهِ. وَ الْمَسْكِينِ وَ آئِينَ السَّبِيحِ
و هیچ‌کس به‌سنگی نمی‌گردد و حق آن‌ها را دست‌وپا نمی‌سازد و کسانی که در سجده
نوشته‌اند تسبیح کنند و در راه مقصدات شگفت کنی.

۱۲- وَ لَا تُبْتَئِرُ تَبْتِيرًا
دلی به‌داده‌ی تو و لغرض نکن.

۱۳- إِنْ الشُّبُهَاتِ كَانَتْ إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ
آنچه تمنا می‌کند که او را بد و لغرض می‌کند نیست. (سوره اسراء)

۱۴- وَ كَانَ الشُّبُهَاتِ لِرَبِّهِ كَفُورًا
و شگفتا در برابر پروردگار کسی تسبیح نیست.

۱۵- وَ إِنَّمَا تُعْرَضُونَ عَنْهُمْ الشَّيْءَ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ تُرْجَوْنَ
و اگر عرض می‌کنید به‌شان شگفت کنی و بی‌نیازی که خدا تمنا می‌کند به‌شما تسبیح
خوابی به‌آنها شگفت کنی.

۱۶- قَلِيلٌ لَهُمْ قَوْلًا فَيُدَّبَّرُونَ
با حواس و زبان خود با آنها سخن نمی‌گویند.

الآن آیات درس را از نو بخوانی و با نشان دادن خط همراه نوار بخوانی.

۱- وَ فِعْضٌ رَبِّكَ أَلا تَعْتَبِرُوا إِلَّا آيَةً
پدر و مادران تمنا می‌کنند که حق از تو بکنی و اگر می‌بینی.

۲- وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
بر پدر و مادران شکر کنی.

۳- إِنَّمَا يَنْتَظِرُ عِتْدَكَ الْكَبِيرَ أَخَذْتُمَا مِنْ كَلَامِنَا
اگر بزرگواران با حق تو برسد.

۴- فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آيَةً وَ لَا تَنْهَرْتُمَا
تو مکتوب سخن که از حق را نخواند کنی و نه از حق و حق بکنی.

۵- وَ قُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا
و بگو و با آنها با احترام سخن بگو.

۶- وَ احْفَظْ لَهُمَا جَنَاحَ الدَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ
و بر روی آن‌ها قوز و پاهای سخن.

۷- وَ قُلْ رَبِّ ارْحَمْنِيمَا كَمَا رَحِمْتَ سَعِيرًا
و بگو و پروردگارا! این‌ها را حرمه رحمت خود قرار ده و شگفت کن که مرا از خود کنی
و با حق و بر حق.

۱۲۳

۲- روخوانی آیات درس: هر دانش‌آموز یک سطر از عبارات درس را می‌خواند و دیگر دانش‌آموزان نیز از روی کتاب خود خط می‌برند.

در صورت اشتباه خواندن به نحوی که قبلاً بیان شد، آموزگار بدون ایجاد اضطراب و نگرانی اشتباه او را برطرف می‌کند، ممکن است برخی از دانش‌آموزان ضعیف، تعدادی از عبارات یا کلمات را به صورت آرام یا بخش‌خوانی بخوانند. این موضوع در این مرحله، اشکالی ندارد و رفته رفته با شنیدن قرائت از نوار و تمرین بیش‌تر مشکل برطرف می‌شود.

۳- قرائت همراه با نوار: قرائت آیات درس را از نوار پخش کنید تا دانش‌آموزان مطابق دستور نوار، بار اول گوش داده و بار دوم همراه با نوار جمع‌خوانی کنند، هنگام شنیدن قرائت آیات، از روی کتاب خود خط می‌برند و آیات را نشان می‌دهند.

۴- فردخوانی آیات درس: با توجه به میزان وقت، چند دانش‌آموز قوی و داوطلب هر کدام یک یا دو سطر از آیات را حتی‌الامکان شبیه به نوار می‌خوانند و دیگران نیز از روی کتاب خود خط می‌برند.

جلسه‌ی دوم (کار در کلاس)

تمرین اول (پخش نوار قرائت): قرائت آیات درس را از نوار پخش کنید تا دانش‌آموزان، ضمن خط‌بردن از روی کتاب خود، همراه با نوار جمع‌خوانی کنند.

تمرین دوم: دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفری پس از تلاش فردی و مشورت با اعضای گروه خود، معنای کلمات این تمرین را با استفاده از آموخته‌های قبلی یا ترجمه آیات درس یافته و در کتاب خود می‌نویسند. آن‌گاه هر گروه از دانش‌آموزان، یک کلمه و معنای آن را برای کلاس می‌خواند. در صورتی که پاسخ این گروه غلط بود، از گروه دیگر، پاسخ همان کلمه را پرسید تا دیگر دانش‌آموزان نیز پاسخ خود را در صورت نیاز تصحیح کنند.

تمرین سوم: این تمرین مانند تمرین قبل، ابتدا توسط دانش‌آموزان به صورت گروهی انجام می‌شود، سپس چند نفر از دانش‌آموزان، هر کدام یک عبارات قرآنی را همراه با ترجمه‌ی آن می‌خوانند و دیگران نیز در صورت نیاز ترجمه‌ی خود را تصحیح می‌کنند.

ترجمه‌ی کلمات و عبارات تمرین دوم و سوم به شرح زیر است:

۱- وَالِدَيْنِ : پدر و مادر

۲- إِحْسَانٍ : نیکی

۳- صَالِحِينَ : شایستگان

۴- مَسْكِينٍ : نیازمند

- ۵- رَبِّ: پروردگار
 ۶- صَغِير: کودک، کوچک

- ۱- كُلُّ مِنَ الصَّالِحِينَ
 همه‌ی آن‌ها از شایستگان هستند.
 انعام، ۸۵
- ۲- وَ بَشِّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ
 و او را بشارت دادیم به اسحاق، پیامبری از شایستگان
 صفات، ۱۱۲
- ۳- سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
 پاک و بی‌عیب است، پروردگار آسمان‌ها و زمین
 زخرف، ۸۲
- ۴- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
 قطعاً خدا دستور می‌دهد به عدل و نیکوکاری
 نحل، ۹۰

آموزش پیام قرآنی

دو یا سه دانش‌آموز عبارت پیام قرآنی را همراه با ترجمه‌ی آن، برای کلاس بلند می‌خوانند، سپس دانش‌آموزان به صورت گروهی پیرامون پیام قرآنی بحث و گفت‌وگو می‌کنند. از چند گروه بخواهید که نتایج گفت‌وگوی خود را برای کلاس بیان کنند. دانش‌آموزان را تشویق کنید این پیام را حفظ کنند و گاهی اوقات آن را در قنوت نماز بخوانند.

جلسه‌ی سوم (خواندن از روی قرآن کامل)

مصحف‌های شریف را از دفتر مدرسه به کلاس بیاورید. ابتدا آیات ۲۳ تا ۲۸ سوره‌ی اسراء را از روی مصحف پیدا کنید؛ این آیات در صفحه‌ی ۲۸۴ قرآن کریم آمده است. دانش‌آموزان نیز همان صفحه را بیاورند، آن‌گاه قرائت آیات درس را از نوار پخش کنید، دانش‌آموزان از روی مصحف شریف، آیات مذکور را خط برده و آیات را همراه نوار می‌خوانند.

پس از قرائت آیات ۲۳ تا ۲۸ سوره‌ی اسراء، یک صفحه از مصحف را به طور تصادفی باز کنید و از دانش‌آموزان بخواهید که همان صفحه را بیاورند. از دانش‌آموزان بخواهید که هر کدام چند سطر از این صفحه را نزد خود به آرامی بخوانند و تمرین کنند، پس از اتمام فرصت، چند نفر داوطلب، این آیات را از روی مصحف برای هم‌کلاسی‌های خود قرائت می‌کنند، در صورت وجود فرصت، می‌توانید یک صفحه‌ی دیگر را نیز به طور تصادفی انتخاب کنید تا دانش‌آموزان مانند قبل تمرین و قرائت کنند. در پایان، چند دانش‌آموز با احترام و دقت، مصحف‌ها را جمع کرده و به دفتر می‌برند.

در پایان، ضمن تشویق دانش‌آموزان به قرائت روزانه در خانه، درباره‌ی انجام تمرین «انس با قرآن در خانه» تذکر دهید.

جلسه‌ی چهارم (انس با قرآن در خانه)

پس از بررسی تکالیف و تشویق دانش‌آموزان منظم، پرسش و ارزش‌یابی از تمرین‌های اول تا سوم را مانند دروس قبل به شیوه‌ی مناسب انجام داده و به دانش‌آموزان نمره دهید.

خواندن از روی قرآن

جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید و مانند درس‌های قبل یک صفحه از آن را بخوانید.

۶۸

انس با قرآن در خانه

جلسه‌ی چهارم

تمرین اول - آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند نسیه نواز قرائت کنید.

تمرین دوم - این عبارات قرآنی را بخوانید سپس حروف باخوارا را مشخص کنید.

تَجَلَّأَ لِيَمِينَ هَمَلًا لَاءَ وَ هَمَلًا لَاءَ مِنْ عَطَاءَ زَيْتَ

وَ نَوْفَلًا الْكَلْبَلِ إِذَا كَلْبَلُوا زَيْتًا بِالْقِسْطِ الْمَشْتَقِيمِ

تمرین سوم - این حروف بلفظه را همان‌گونه که می‌خوانید، بنویسید.

ه م ل

ا م ن

ا ب ت ث

ا ج ح خ د

تمرین چهارم - آیات ۲۷ تا ۲۸ سوره‌ی اسراء را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید نسیه نواز قرائت کنید.

۶۹

ترجمه‌ی عبارات تمرین دوم به شرح زیر است :

إسراء، ۲۰

كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءَ وَهَؤُلَاءَ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ

همه را، چه این گروه و چه آن گروه، از بخشش پروردگارت کمک می‌کنیم.

إسراء، ۳۵

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ

و پیمانانه را تمام دهید وقتی پیمانانه می‌کنید، و با ترازوی درست وزن کنید.

تمرین سوم: به شکل زیر انجام می‌شود :

۱- ن: نون

۲- ص: صاد

۳- المّر: الف، لام، میم، را

۴- كهيعص: کاف، ها، یا، عین، صاد

تمرین چهارم: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر از صفحه‌ی قرآنی پایان درس را حتی الامکان

شبيه به نوار بخوانند و هر کجا که علامت وقف (ط، ج، ز) آمده است، وقف کنند.

همه‌ی دانش‌آموزان به ویژه افراد موفق‌تر را تشویق کنید و به آن‌ها امتیاز مثبت دهید، ولی افراد ضعیف نمره‌ی

منفی نمی‌گیرند.

دانستنی های آموزگار

درباره ی سوره ی اسراء

این سوره، هفدهمین سوره ی قرآن کریم است و ۱۱۱ آیه دارد. نام آن در آیه ی اوّل آن آمده است. نام دیگر آن «بنی اسرائیل» است که از آیه ی چهارم آن گرفته شده است. در ابتدای سوره به مسئله ی معراج پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اشاره شده است. در این سوره برخی احکام فقهی بیان شده است. این سوره هم چنین انسان ها را به تخلّق به اخلاق حمیده و مکارم اخلاق فرا می خواند. آیات مشهور این سوره عبارت اند از: ۷ (بخش اول آیه)، ۹، ۱۵ (بخش وسط آیه)، ۲۳، ۲۴، ۲۷، ۳۶، ۴۵، ۴۶، ۵۳، ۷۰، ۷۸ تا ۸۲، ۸۸ و ۱۰۵ تا ۱۱۱

برگرفته از فرهنگ اصطلاحات قرآنی

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- وَالِدَيْنِ	☐ پدر و مادرم	☐ پدر و مادر
۲- لَا تَعْبُدُوا	☐ عبادت نمی کنید	☐ عبادت نکنید
۳- ذَا الْقُرْبَىٰ ذِي الْقُرْبَىٰ	☐ خویشان	☐ بیگانگان
۴- ابْنُ السَّبِيلِ	☐ فرزند نیک	☐ در راه مانده
۵- كَفُورٍ	☐ بسیار ناسپاس	☐ کافران

ب - ترجمه ی عبارات قرآنی زیر را به کمک آموخته های خود کامل کنید.

لا تَعْبُدُونَ : عبادت نمی کنید يَتَامَى : یتیمان قولوا : بگویند

۱- وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ

و ... گرفتیم یتیمان (از) ... (که) را

و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَ الْيَتَامَىٰ وَ الْمَسَاكِينِ

و (کنید) و (به) ... و ... و تهیدستان

وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

و ... به ... (سخن) نیک

وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ

و را را

۲- إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا

... .. دفاع می کند

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

... .. خیانتکار را

بقره، ۸۳

حج، ۳۸

آموزش آیات ۳۴ تا ۳۹ سوره ی بقره

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات ۳۴ تا ۳۹ سوره ی بقره
- ۲- تقویت علاقه به خواندن زیبای آیات درس از طریق گوش دادن به نوار
- ۳- تقویت توانایی و علاقه به خواندن قرآن از روی مصحف کامل
- ۴- آشنایی با معنای برخی از کلمه‌ها و عبارات‌های ساده‌ی قرآنی
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره‌ی پرسیدن از علمای دین

روش آموزش

این درس در سه جلسه به شرح زیر، تدریس و ارزش‌یابی می‌شود.

جلسه‌ی اول

۱- پیش‌خوانی آیات درس: دانش‌آموزان آیات درس را به صورت انفرادی، آهسته می‌خوانند و آموزگار

بر این فعالیت نظارت می‌کند.

درس ۱۴

۱- وَلَا تَقْرَبُوا هَيْدَةَ الشَّجَرَةِ
باز به این درخت جانم نزدیک نشوید.

۲- فَتَكُونُوا مِنَ الْعُقَايِبِينَ
که سستگار می‌شوید.

۳- فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا
شیطان از هر دو را فریب داد و از ایستادن حوری آن درخت حیرت‌ناک

۴- فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ
و از آنجا آن دو را از بهشتی که در آن بودند بیرون کرد.

۵- وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
و ای کلمه‌ها که در آنجا بودید، هر یک را در مقابل که با دیگری دشمن خواهید بود.

۶- وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُشْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حَسْبٍ
و ای زمین، زمین محل استراحت و آنجا است جایگاه آسودگی و تفریح برای شما.

۷- فَتَلَقْتُمْ آلَ دَاوُدَ مِنْ تَؤْتِهٖ رَكْعَتَيْنِ فَغَابَ عَنْهُمْ
پس آن روز دو رکعت گشتند از آنکه آن دو به پستی‌های آنجا خدا بر ایشان را نازل کرد.

جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

سوره ی بقره، آیات ۳۴ تا ۳۹

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم
بسم الله الرحمن الرحيم

۱- وَإِذْ قُلْنَا لِيَعْقَبْكَ اسْتَجِدُوا إِنَّا نَمُوتُ
و هر گز آن مردمان را نگویم که در روز آنجا بجا آمد.

۲- فَاسْتَجِدُوا إِلَّا إِلَهَ
خدا بخوانید، مگر خدا را.

۳- أَنبِيَّ وَاسْتَكْبَرُوا كُفْرًا مِنَ الْكَاذِبِينَ
که آن بندگان خود را می‌گفتند و کفر کردند و از کافران بودند.

۴- وَقُلْنَا يَا مَعْزُومَاتُ اسْكُنِيْنَ الْوُجُوْدِ الْجَنَّةِ
گفتند ای آدمی‌ها و عیسویان در بهشتتان بمانید.

۵- وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا
و هر چه می‌خواهید از میوه‌ها و میوه‌ها را بخورید.

۲- روخوانی آیات درس: هر دانش آموز یک سطر از عبارات درس را می خواند و دیگر دانش آموزان نیز از روی کتاب خود خط می برند. اشتباه دانش آموزان را با روش هایی که قبلاً گفته شد، بدون ایجاد اضطراب و نگرانی تصحیح کنید.

۳- قرائت همراه با نوار: قرائت آیات ۳۴ تا ۳۹ سوره ی بقره را از نوار پخش کنید تا دانش آموزان در حالی که از روی کتاب خود خط می برند بار اول گوش کرده و بار دوم همراه با نوار جمع خوانی کنند.

۴- فردخوانی آیات درس: چند دانش آموز داوطلب هر کدام یک یا دو سطر از عبارات را حتی الامکان شبیه به نوار بخوانند. دیگر دانش آموزان نیز از روی کتاب خود خط می برند.

۱۲. إِنَّهُ هُوَ الشَّوَابُ الرَّحِيمُ
او را خداوند بخشنده و مهربان خوانند.

۱۳. فَلَمَّا أَقْبَضُوا بِحَيْثُهَا جَسَبْنَا
و چون آن‌ها گریه‌ها را از دست دادند، زانها را دراز کردیم.

۱۴. قَرَأْنَا بِأَيِّتِنَا لَكُمْ بَشِيرًا
و هرگاه خواهی از بشارت ما از جانب من و جانم آید.

۱۵. فَسَبِّحْ تَبْحِيحَ هُمَاي
هر گاه که از صبحانه و نماز صبح می‌خوانی.

۱۶. فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
و بر آن‌ها ترس نیست.

۱۷. وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
و آن‌ها که کفر نمودند و آیت ما را فریب دادند.

۱۸. أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
آن‌ها هم اصحاب آتش هستند و بر آن‌ها در آنجا دراز خواهند بود.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.

۱۱۴

جلسه ی دوم (کار در کلاس)

تمرین اول (پخش نوار قرائت): قرائت آیات درس را از نوار پخش کنید تا دانش آموزان، همراه با قرائت نوار، جمع خوانی کنند و از روی کتاب خود خط ببرند.

تمرین دوم: دانش آموزان به صورت گروهی معنای کلمات را با استفاده از دانسته های قبلی خود یا با استخراج از ترجمه ی آیات درس، پیدا کرده و روبه روی آن‌ها بنویسند؛ آن‌گاه پاسخ را از گروه‌ها بپرسید؛ در صورت نیاز توسط سایر گروه‌ها پاسخ ارائه شده تصحیح می شود.

تمرین سوم: دانش آموزان مانند تمرین قبلی به صورت گروهی، ترجمه ی عبارات قرآنی را تکمیل می کنند؛ آن‌گاه هر عبارت همراه با ترجمه ی آن توسط یکی از اعضا هر گروه خوانده شده و در صورت نیاز تصحیح می شود.

کار در کلاس

جلسه دوم

تمرین اول - آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

تمرین دوم - با استفاده از ترجمه ی آیات درس، کلمات را معنا کنید.

۱. با لاله - حضرت
۲. زنجیره - عذاب
۳. زجاج - شیشه
۴. غلظت - کثافت
۵. تواب - گناهان

تمرین سوم - معنای عبارات را کامل کنید.

۱. إِنَّ اللَّهَ نَزَّاتٌ رَحِيمٌ
خداوند است.

۲. وَإِلَ السَّيِّئَاتِ لِيَلْسَنُ عَقْدٌ شَدِيدٌ
و برای بدکاران است.

۳. وَلَا تَلْمِزُوا عَمَلَاتِ السُّبْحَانَ إِنَّهُنَّ لَتَكْفُرْنَ بِمَا كُنَّ يَفْعَلْنَ
و آن‌ها را توبیخ نکنید از راه ...

۴. وَإِلَ اللَّهُ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا سَلَامًا عَلَى الْعَالَمِينَ
و هر که ...

۱۱۴

ترجمه‌ی کلمات و عبارات تمرین دوم و سوم به شرح زیر است :

- ۱- آدَمَ : حضرت آدم
- ۲- اِبْلِيسَ : شیطان
- ۳- زَوْجٍ : همسر
- ۴- عَدُوٍّ : دشمن
- ۵- شَجَرَةً : درخت
- ۶- تَوَّابٍ : بسیار توبه‌پذیر

- ۱- اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ
قطعاً خدا بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.
- ۲- اِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ
قطعاً شیطان برای انسان دشمن آشکار است.
- ۳- وَ لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ
و پیروی نکنید از راه شیطان قطعاً او برای شما دشمن آشکار است.
- ۴- اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَ نُوْحًا وَ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَ اٰلَ عِمْرٰنَ عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ
قطعاً خدا برگزید آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر عالمیان.

حجرات، ۱۲

یوسف، ۵

انعام، ۱۴۲

آل عمران، ۳۳

آموزش پیام قرآنی

دو یا چند نفر از دانش‌آموزان عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را برای کلاس می‌خوانند. آن‌گاه به صورت گروهی درباره‌ی پیام قرآنی و پرسش‌های آن با یک‌دیگر گفت و گو می‌کنند؛ سپس چند گروه نتیجه‌ی گفت‌وگو‌ی خود را برای کلاس بیان می‌کنند. در صورتی که لازم بود، با طرح پرسش‌های مناسب، مانند «مسائل مذهبی و دینی را از چه کسی بی‌رسیم؟» توجه دانش‌آموزان را به این که روحانیت پاسخ‌گوی مسائل دینی و مذهبی ماست جلب نمایید. سعی کنید با طرح پرسش‌های مناسب، فضایی ایجاد شود که دانش‌آموزان، خود به پاسخ‌های مناسب برسند.

در پایان به دانش‌آموزان درباره‌ی انجام تمرین‌های «انس با قرآن در خانه» تذکر دهید.

جلسه‌ی سوم (انس با قرآن در خانه)

پس از بازدید تکالیف دانش‌آموزان و تشویق آن‌هایی که تکالیف خود را منظم انجام داده‌اند، تمرینات را از آن‌ها پرسید و مطابق شیوه‌های بیان شده به آن‌ها نمره دهید.

مناسب است قبل از شروع کلاس، عبارات را روی تخته بنویسید تا دانش‌آموزان در محل‌های لازم فلش اتصال را رسم کنند. تذکر دهید دانش‌آموزان با نگاه به تخته در صورت نیاز تمرین‌های خود را تصحیح کنند. تمرین چهارم را به روش درس‌های قبل از دانش‌آموزان پرسش کنید و چون ایشان تقریباً با رسم الخط مصحف آشنا شده‌اند، فرصت بیشتری برای انجام این تمرین اختصاص دهید.

انس با قرآن در خانه

جلسه‌ی سوم

تمرین اول - آیه‌ی درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند نسیه نواز فراتت کنید.

تمرین دوم - آیه‌ت ۴۲ و ۴۳ سوره‌ی بقره را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

۱. وَ لَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ
 ۲. وَ تَكْتُمُوا الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
 ۳. وَ أَقِمُوا الصَّلَاةَ
 ۴. وَ آتُوا الزَّكَاةَ
 ۵. وَ آذِكُوا مَعَ الزَّكَاةِیْنَ

تمرین سوم - آیه‌ی ۴۱ سوره‌ی بقره را بخوانید و الف‌های لاخره را مشخص کنید.

۱. وَ مَا یَسْتَوِی سِوَا الْمَرْكَبَاتِ لِیَسْبِقُهَا یَمَّا تُنْفَخُ
 ۲. وَ لَا یَكُونُوا كَالَّذِیْ كَفَرُوا
 ۳. وَ لَا یَتَسَلَّمُوا مِنَّا بِأَسْمَاءٍ
 ۴. وَ یَتَمَنَّوْنَ

تمرین چهارم - آیه‌ت ۴۸ و ۴۹ سوره‌ی بقره را از روی تصویرهای بعد بخوانید.
 سعی کنید نسیه نواز فراتت کنید.

۱۱۶

ترجمه‌ی عبارات تمرین دوم و سوم به شرح زیر است :

۱- وَ لَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ

و حق را به باطل نیامیزید.

بقره، ۴۲

۲- وَ تَكْتُمُوا الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

و حق را پنهان نکنید، در حالی که شما می‌دانید.

۳- وَ أَقِمُوا الصَّلَاةَ

و نماز را به پا دارید،

۴- وَ آتُوا الزَّكَاةَ

و زکات را بپردازید،

بقره، ۴۳

۵- وَ آذِكُوا مَعَ الزَّكَاةِیْنَ

و همراه رکوع‌کنندگان رکوع کنید.

۱- وَءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ

و ایمان آورید به آنچه نازل کرده‌ام که تصدیق کننده‌ی آن چه با شماست (تورات) می‌باشد،

۲- وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ

و اولین کافر به آن (قرآن) نباشید،

۳- وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

و آیات من را به بهای ناچیز نفروشید،

۴- وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ

و تنها تقوای مرا داشته باشید.

بقره، ۴۱

تمرین چهارم: از دانش آموزان بخواهید هر کدام یک سطر از صفحه‌ی قرآنی پایان درس را حتی الامکان

شبيه به نوار بخوانند و هر کجا که علامت وقف (ط، ج، ز) آمده است وقف کنند.

همه‌ی دانش آموزان به‌ویژه افراد موفق‌تر را تشویق کنید و به آن‌ها امتیاز مثبت دهید، ولی افراد ضعیف نمره‌ی

منفی نمی‌گیرند.

دانستنی های آموزگار

پیرامون آیات درس

عنصر داستان در قرآن کریم برای تربیت مخاطبان کاربرد فراوانی دارد. داستان روایتی است جذاب که شنونده یا خواننده علاقه دارد آن را پیگیری کند؛ البته بسیاری از داستان‌ها صرفاً برای سرگرمی و وقت‌گذرانی بیان می‌شوند و هیچ اثر آموزشی و تربیتی ندارند. هم‌چنین بسیاری از داستان‌ها غیرواقعی هستند و زائیده‌ی خیالات قصه‌گو یا داستان‌نویس می‌باشند. اما داستان‌های قرآن در عین زیبایی و هنر داستان‌گویی، حقیقت دارند. همان‌طور که خود قرآن کریم می‌فرماید:

إِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ، وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ (سوره‌ی طارق، آیات ۱۳ و ۱۴).

این کتاب (قرآن) حق را از باطل جدا می‌کند و سخن هزل و بیهوده نیست. داستان آفرینش انسان که موضوع مهمی به شمار می‌رود، در کتاب‌هایی غیر از قرآن نیز آمده است، ولی زیباترین، دقیق‌ترین و عمیق‌ترین روایت از این داستان روایتی است که قرآن کریم آن را بیان می‌دارد.

دقت در داستان حضرت آدم در قرآن، ما را با ویژگی‌های قابل توجهی از شخصیت آدمی آشنا می‌کند.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- قُلْنَا	☐	گفتیم، فرمان دادیم	☐	می‌گوییم، فرمان می‌دهیم
۲- أَخْرَجَ	☐	خارج می‌کند	☐	خارج کرد
۳- مَتَاعٌ	☐	بهره‌مندی، نعمت	☐	کیفر، عذاب
۴- خَالِدُونَ	☐	منتظران	☐	جاودان
۵- كَفَرُوا	☐	کافر شدند	☐	کافر شدید

ب - ترجمه‌ی عبارات قرآنی زیر را به کمک آموخته‌های خود کامل کنید.

ثَمَرَاتٍ : میوه‌ها رِزْقٌ : روزی قَلِيلٌ : اندک

- ۱- قُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَ لِرِزْوَجِكَ
 (شیطان) ... برای ... و است.
- ۲- قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ،
 حرام کرد را که
- ۳- وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ، مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ
 و را به وسیله‌ی
- ۴- قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى
 است و است تقوا پیشه کند.
- ۵- وَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
 و و را هستند، می‌باشند.